

ρίοοσ και πικρά την πολιτική ήττα που είχαν καταγράψει στο ενεργητικό τους οι «πρωτεργάτες» της πριν από το 16ο Συνέδριο του ΚΚΕ (Δεκέμβριος 2000), όταν αποδοκι-

της πολυκέραυτης Αρσενικής. Στην πρώτη συνδιάσκεψη της επιδιώκει να καταθέσει τους προβληματισμούς της στο σύνολο των αριστερών δυνάμεων, τις οποίες

συντονισμό και την κοινή δράση των αριστερών δυνάμεων στη βάση των προβλημάτων που υπάρχουν», δίχως ωστόσο να θεωρεί ότι «η συνεργα-

εκείνους του Ιεράγα, της Βασιλίας, της Πάτρας, των Ιωνανίνων κ.ά.). Στη συνδιάσκεψη μάλιστα αναμένεται να εκλέξει 30μελές συμβούλιο και

κατάργηση του ΝΑΤΟ και της ΔΕΕ και η αναβάθμιση του ΟΗΕ, αλλά θεωρεί ότι η θέση για αποδέσμευση από την ΕΕ

φέρεται ενδεικτικώς), ενώ θετική χαρακτηρίζεται η συμβολή του ΣΥΝ στις διεργασίες για την κοινή δράση.

ΓΝΩΜΕΣ

Κ. ΒΛΗΜΑ 4-11-01

Ο έλεγχος των μεγάλων έργων

Του Ν. ΜΟΥΖΕΛΗ

ΣΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ άρθρο μου («Βήμα της Κυριακής», 28.10.2001) υποστήριξα πως η διαμάχη Λαλιώτη / Μητσotάκη φέρνει ξανά στην επικαιρότητα δύο δομικές αδυναμίες της κοινωνίας μας, αδυναμίες μας που υποσκάπτουν και τη δημοκρατική λειτουργία του πολιτεύματος και το κύρος των πολιτικών. Οι δύο αυτές αδυναμίες έχουν να κάνουν με τον τρόπο χρηματοδότησης των κομμάτων και τον τρόπο ελέγχου των μεγάλων έργων. Την περασμένη εβδομάδα ασχολήθηκα με το πρώτο πρόβλημα και σήμερα θα ασχοληθώ με το δεύτερο.

Με πρόσκληση της κυβέρνησης, η έγκυρη και παγκοσμίου φήμης εταιρεία ορκωτών λογιστών Ernst Young έκανε σχετική έρευνα και συμπέρανε πως η σύμβαση που έγινε για το αεροδρόμιο των Σπάτων επί κυβέρνησης Μητσotάκη ήταν υπερτιμημένη κατά εκατό εκατομμύρια δολάρια. Δεν θα ασχοληθώ με τους λόγους που ώθησαν την κυβέρνηση να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες της Ernst Young, ούτε με το ποιος έχει δίκιο και ποιος άδικο σε αυτή τη διαμάχη. Αλλά θέλω να θέσω τα εξής ερωτήματα: Γιατί τέτοιου είδους έρευνες γίνονται μόνο σπάνια και επιλεκτικά; Γιατί να μη γίνονται κατά συστηματικό τρόπο για την αρχική εκτίμηση, τη συνεχή επιτήρηση

και τελική αξιολόγηση όλων των σημαντικών έργων που το Δημόσιο αναθέτει σε ιδιωτικές εταιρείες; Δεδομένου ότι μέσω των υπογείων αλλά και πασίνγωστων κυκλωμάτων, η πιθανότητα υπερτιμολόγησης και γενικής κατασπατάλησης του δημοσίου χρήματος είναι υψηλή, γιατί δεν χρησιμοποιούμε πιο συστηματικά / εντατικά – τουλάχιστον για τα μεγάλα έργα, όπως αυτά των Ολυμπιακών Αγώνων – τις υπηρεσίες διεθνών επιχειρήσεων λογιστικού ελέγχου; Γιατί επαναπαυόμαστε μόνο σε εσωτερικούς / κρατικούς μηχανισμούς ελέγχου που εκ των πραγμάτων είναι διαβλητοί;

Όπως υποστήριξα σε παλαιότερο άρθρο μου («Βήμα της Κυριακής», 22.11.1998) είναι γεγονός πως ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια στην οικονομική ανάπτυξη και στον δημοκρατικό εκσυγχρονισμό της Ελλάδας είναι τα περίφημα «διαπλεκόμενα» συμφέροντα: οι πολύπλοκες, υπόγειες, ημιπαράνομες διασυνδέσεις κομματικοκρατικών λειτουργιών με μεγάλα (ή και μικρά) οικονομικά συμφέροντα. Αυτές οι δια-

συνδέσεις έχουν ως αποτέλεσμα, στον χώρο όπου το κράτος συναλλάσσεται με ιδιωτικές επιχειρήσεις, την αδιαφάνεια, τη δημιουργία μονοπωλιακών καταστάσεων και τον παράνομο πλουτισμό αυτών που ανήκουν στα κατάλληλα κυκλώματα. Από αυτή τη σκοπιά, οι περίφη-

τό γιατί η εκάστοτε κυβέρνηση είναι δέσμια ισχυρών ιδιωτικών συμφερόντων από τη μια μεριά και παραστικά επωφελούμενων κομματικοκρατικών συμφερόντων από την άλλη. Όσο για τη λύση τής εκ των κάτω κινητοποίησης πολιτών, αυτό είναι δύσκολο – αν όχι αδύνατον – σε μια χώρα όπου η καχεκτικότητα της κοινωνίας των πολιτών σημαίνει ότι τα τελικά θύματα της άγριας αυτής εκμετάλλευσης (δηλαδή οι εκτός «δικτύων» φορολογούμενοι Έλληνες) έχουν ελάχιστες πι-

θανότητες συλλογικής οργάνωσης και άμυνας.

Αφού όμως το σύστημα δεν φαίνεται να μπορεί να αλλάξει ούτε από «μέσα» ούτε από «κάτω», μήπως μια μερική τουλάχιστον λύση μπορεί να έρθει από τα «έξω»; Νομίζω πως μια στρατηγική ελέγχου που θα χρησιμοποιούσε συστηματικά τις ειδικευμένες υπηρεσίες πολυεθνικών εταιρειών μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα. Νομίζω επίσης πως η κυβέρνηση Σημίτη πρέπει εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων να ασχοληθεί σοβαρά με αυτό το πρόβλημα.

Ενα από τα μεγαλύτερα εμπόδια στον δημοκρατικό εκσυγχρονισμό της Ελλάδας είναι τα περίφημα «διαπλεκόμενα» συμφέροντα

μες «μίζες» από τη μια μεριά και τα αστρονομικά κέρδη εις βάρος του Δημοσίου από την άλλη είναι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Είναι το αποτέλεσμα ενός συστήματος που συνδυάζει τη λογική του ληστρικού καπιταλισμού με αυτήν του ανεξέλεγκτου / ασυλτανικού κρατισμού εις βάρος του άμοιρου Έλληνα φορολογούμενου.

Διερωτώμαι: Μπορεί να αλλάξει ή τουλάχιστον να αμβλυθεί αυτό το αδιαφανές σύστημα; Η απαισιόδοξη απάντηση σε αυτό το ερώτημα είναι πως το κλεptoκρατικό αυτό σύστημα δεν αλλάζει με τίποτα. Και αυ-

Βέβαια με μια τέτοια καινότητο πολιτική, η κυβέρνηση θα έχει να αντιμετωπίσει τις αντιδράσεις όλων αυτών που θα χάσουν τις μίζες και τα παράνομα κέρδη. Θα έχει επίσης να αντιμετωπίσει τις διαμαρτυρίες των «υπερπατριωτών» που θα καταδικάσουν την παρέμβαση των «ξένων» στα εσωτερικά μας θέματα. Για τους τελευταίους η χρήση ξένων μηχανισμών ελέγχου σημαίνει πως παραδεχόμαστε την ανικανότητά μας να νοικοκυρέψουμε το ίδιο μας το σπίτι. Αυτό, κατ' αυτούς, είναι και εξευτελιστικό και αντιπατριωτικό.

Εχουν δίκιο; Νομίζω πως όχι. Αν πατριωτικό είναι καθετί που τόνώνει τον εθνοκεντρικό ναρκισσισμό μας, τότε η ιδέα ελέγχων από πολυεθνικές εταιρείες είναι σίγουρα βαθιά αντεθνική. Αν από την άλλη μεριά θεωρήσουμε πατριωτική κάθε προσπάθεια που οδηγεί στην προκοπή αυτού του τόπου, τότε η συστηματική και ευρεία χρήση των ξένων ανεξάρτητων από την κρατική γραφειοκρατία των ελεγκτών των δημοσίων έργων είναι ίσως το πιο σημαντικό μέτρο που η κυβέρνηση μπορεί να πάρει σε αυτή την κρίσιμη καμπή της ιστορίας μας. Αυτό το μέτρο όχι μόνο θα βοηθήσει τον εκσυγχρονισμό της χώρας μας αλλά και θα ανυψώσει το κύρος των κομμάτων και των πολιτικών που, ως γνωστό, αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα.